

b) 100 gold. povesti, obsezajoči najmanj 5 tiskovnih pól.

Snov obema povestima bódi zajeta iz zgodovine ali sploh iz življenja naroda slovenskega. Obe povesti morata biti pisani tako, da po obliki in vsebini svoji ustrezeta umetniškim zakonom pripovedne književnosti, ter poleg tega ugodita literarnim namenom „Maticе Slovenske“.

Pisatelj, kateremu se prisodi častno darilo iz novcev Jurčič-Tomšičeve ustanove, prejme vrhu tega za svojo povest še navadno pisateljsko nagrado, katere plačuje „Matica Slovenska“ po §. 15. svojega pravilnega reda po 25-40 gold. za tiskovno pôlo.

Rokopisi naj se brez pisateljevega imena pošiljajo odboru „Maticе Slovenske“

do 1. oktobra 1887. leta.

Pisateljevo ime naj se pridene rokopisu v zapečatenem listu, na katerem je zapisano dotično gaslo.

Večkrat se je poudarjalo, da „Matica Slovenska“ podaja svojim članom premalo leposlovnega berila. S tem razpisom hoče Maticin odbor pokazati, da ga je resna briga, po vsi moči pospešiti tudi razvoj leposlovne književnosti slovenske ter članom svojim podati v roko lepo zabavno knjigo. Zatorej se pa podpisani odbor tudi nadja, da ga bodo pisatelji slovenski podpirali v njegovem trudu ter se častno odzvali njegovemu domoljubnemu pozivu.

V Ljubljani 3. novembra 1886.

Odbor „Maticе Slovenske“.

— Kmetijsko potovalno predavanje na Uncu ima tajnik c. kr. kmetijske družbe gosp. Gustav Pirc v nedeljo 5. decembra popoludne ob 1/4. uri v šolskem poslopji.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — V petek podal se je grof Taaff v Budim-Pešt, da se o tekočih skupnih zadevah dogovori z ogersko vlado izrekoma o delovanju obeh deputacij za določitev kvot.

Sklicanje deželnih zborov v odločeno je na 9. dan decembra. — Mnogo vriša napravila je pravda mestnega odbora zaradi žaljenja časti, ker se mu je očitalo, da nekateri odborniki prevzimate mestna dela in tako odborniki sami sebe bogate s podjetji, katera ima mesto plačevati. Razprave so pokazale, da so bili v resnici nekateri odborniki vdeleženi pri takih delih in to podaja nasprotnikom odbora in posameznih odbornikov mnogo gradiva, s katerim napadajo sedajne mestne očete.

Tirolsko. — Deželnemu zboru predložila bode vlada predlogo novega šolskega zakona, ki bode nekoliko premenil predmete ljudske šole, pred vsem pa šolsko nadzorstvo uredil bolj po volji konservativcev. Duhovniki bodo zanaprej smeli biti predsedniki krajnih šolskih svetov in člani okrajnega in deželnega šolskega sveta in se bodo duhovniki imenovali tudi šolskimi nadzorniki.

Ogerska. — Delegacije sklenile so včeraj svoje delovanje. V avstrijski delegaciji bila je gotova najbolj zanimiva 2. seja v kateri je prav nenadoma poslanec Dumreicher sprožil jezikovno vprašanje, in o kateri ga je najpred Czerkavski mirno in stvarno, za njim pa še poslanec dr. Matuš enako stvarno pa z veliko spretnostjo in odločnostjo tako zavrnil, da je bil utis njegovega govora enako globok med člani skupne vlade, kakor med poslanci in občinstvom, — gotovo tudi v najvišjih krogih. — Vsi drugi predmeti

ako ravno velike važnosti rešili so se v javnih sejah brez vriša in brez pomenljivih govorov, zato ker je po večletnim običaju glavna razprava v odsekih. Kot tako vprašanje omeniti je v prvi vrsti naša unajna politika s podobnim ozirom na Bolgarske homatije. Razprave v tej zadevi so znane in med poslanci niso kazale druge razlike, kakor one da so nemci-liberalci in pa madjari gledali zadnje dogodbe na Balkanu skoz očali sovraštva proti Rusom, slovanski poslanci razun poljskih pa s prostimi po vsem nepristranskimi očmi z bolj gorko naglašano željo, da se ohrani mir, kakor pa z druge strani. V obsodbi postopanja Kaulbarsovega v Bolgarskem bilo je soglasje, enako tudi popolno soglasje v tem, da mora biti glavna podlaga naše politike varovanje avstro-ogerskih irteresev. Želja po svobodnem razvoju Bolgarske izviral je pri slovanih iz sočutja do njih pri nasprotnikih pa iz sovraštva proti Rusom. — Sklepi so bili soglasni.

Drugo velevažno vprašanje je bila vpeljava pušk repetirk v vojno. Sprejela se je sistema Manlicher, katerih naša vojna krog 5000 že dejansko poskuša 9 mescev. — Poslanci šli so na rešitev tega vprašanja v resnici zavzeti zoper sistem Manlicherjevo, toda natančna preiskava prednosti in napak vsakovrstnih sistem pokazala je, da Manlicherjeva sistema sedaj presega v vsakem oziru vse druge sisteme. — Tako se je za ono število pušk, ki se imajo v teku leta 1887 za vojno napraviti soglasno sprejela ta sistema. Ako se dalje pokaže kaj boljšega, varovana je vsa prostost prestopiti na drugo sistem.

Stroški v ta namen znašajo le 3 1/2 milijone, za prihodnje leto pa se imajo povekšati, — Ta puška se zelo ročno rabi, po pet patron se v njo vklada z enako hitrostjo kakor sicer po ena in spreten strelec more v minuti 40krat streliti z njo.

Vrh tega je mehanizem skoraj neobčutljiv zoper mokroto, prah in druge v vojni redno nastajajoče zapreke.

V sklepih avstrijske in ogerske delegacije je popolno soglasje:

Laška. — V parlamentu odgovoril je minister grof Robilant na vprašanje o laški unajni politiki v obširnem govoru, v katerem je med drugim rekel: Naše razmere so z vsemi velevlastmi izvrstne. Kar zadeva Avstrijsko in Nemško opira se naša razmera k njima na podlago vzajemne srčnosti in miroljubnih namenov onih dveh carstev. Mi si bomo prizadevali našo zvezo z njimi zmiraj tesneje in za naše vzajemne interese vspešnejše storiti. O knezu Aleksandru je rekel: Nikdar nisem prikrival sočutja, s katerim je viteško vedenje junaškega kneza Aleksandra, ki bil v resnici boljše osode vreden, navdajalo Lahe. Vlada in ljudstvo Bolgarsko je v najtežavnejšem položaju pokazalo veliko previdnost. — Vendar pa, ko to naglašam, ne pozabim, da mora naš najvišji smoter biti evropski mir, in po dosegu tega smotra deloval sem na strani drugih velevlasti. Laška nima za sedaj pri Bolgarskem vprašanji družega interesa kot onega, da se mir ohrani; vendar pa bi to vprašanje za nas nastala zadeva prve vrste, ako bi med dvema ali večimi vlasti nastal boj, ali ko bi se med nekaterimi sklenili posebni dogovori. — Sedaj smo v trenutku miru, kateri diplomaciji daje priliko, kazati svoje miroljubno prizadevanje. To upam jaz in z menoj vsa Evropa. Nihče pa ne sme dalje dvomiti, da se oni, kdor hoče mir ohraniti na podlagi pogodb, tudi na nas za vse slučaje brezpogojno in s polnim zaupanjem sme zanašati.“

Pisma katere je grof Robilant razglasil v „zeleni

knjigi, so zanimive pa posebnih novosti se iz njih ne zve: Dne 15. oktobra je v depeši izrečen trdni sklep Ruske, ne dopustiti, da bi se knez batenberški vrnil v Bolgarsko, ako bi se pa to vendar zgodilo, ravnala bi ruska z njim kot z uzurpatorjem. Dne 11. novembra naglašal je ruski zastopnik potrebo, da se pred vsem tla Bolgarske spraznijo, da se novemu vladarstvu in novemu Sobranju prostor napravi, katerega so Rumelski poslanci ne vdeleže. Temu nasproti je grof Nobilant naglašal, da bi bilo najboljšo, da Ruska imenuje kandidata in da ga kar pred sedajno Sobranje izvoli za kneza.

Ruska. — Vse kaže, da je Ruska politika v Bolgariji z odhodom generala Kaulbarsa stopila v nov tir. Silovito „terpinčenje“ Bolgarov, katero je obsodila vsa evropejska diplomacija, je prenehalo, in potovanje Kaulbarsovo v Carigrad kaže, da se hoče Ruska pred vsem sporazumeti o rešitvi Bolgarskega vprašanja, s Turško, katera ima kot vrhovna (sucerenska) vlast nad Bolgarsko po Berolinski pogodbi edina prednost pred drugimi vlastmi. Med tem bil je general Kaulbars pri Sultanu sprejet v posebni avdijenci in tudi odlikovan z velikem redom Medšidovem. Temu odlikovanju se pa ne sme pridevati prevelike važnosti, posebno ako se ozira na izredno odlično sprejem Angleškega zastopnika pri Sultanu pred nekoliko tedni. — Vender nekaj sadu je rodila avdijenca Kaulbarsa ki se je med tem odpeljal v Odeso, da se od tod vrne v Petrograd. — Z Sofije se namreč brzojavla z dne 30. novembra: Turška je vladarstvu svetovala, naj popusti namen, da odpošlje izmed Sobranja deputacijo k vlastem ker je Turška z Rusko v dogovor stopila zaradi rešitve Bolgarske krize. Vladarstvo je odgovorilo, da nima pravice, deputacijo zadržavati pri spolnovanju danega ji naloga; vladarstvo je prepričano, da bo pojasnenje položaja dežele pri vlasteh pripomoglo k temu, da se prizadevanje turške polajša. — Drug telegram naznanja ravno tisto vest z dostavkom, da danes (30. nov.) po sklepu Sobranja deputacide v Budim-Pešt in na Dunaj.

Pri zadnji obravnavi proračuna za unajno ministerstvo govoril je v odseku ogerske delegacije grof Andrassy v drugič o naši unajni politiki. V tem govoru ni več šipal Kalnoky-a, temveč je naglašal soglasje z njim, poglobitno pa si je prizadeval dokazati da nikakor ni treba, da nasprotni si interesi Ruske in Avstrijske na Balkanu peljejo do boja, temveč da se obe vlasti moreta porazumeti z lepo. — Tudi ta govor zbudil je splošno pozornost, pa Ruska cenzura ga ni pustila tje, vse gruge poročila o govoru so se zabranile razun lakoničnih besed, da je Andrassy govoril. Uzrok zakaj se je tako ravnalo nahajamo naveden v „Journal de St. Petersbourg“ ki piše, „da je zanimivo čuti, da Avstro-Ogerska ne zahteva nikakoršnega „razširjanja“ enako podučljiv zagovor na korist avtonomije narodov na „Izhodu.“

Poduk je vreden; da se ga zapomni, akoravno ni star in je omehčan z izrazi, s katerimi se okupacija Bosne in Hercegovine opravičuje. Glede svetov, Ruski danih, poziva jih „Journal“ v prepričanji. da se niso zahtevali, in Andrassy sam ne bo Ruski odrekaval pravice, da je sama bolj poklican sodnik svojih lastnih interesov.

Vprašanje. Komu je Ruska varstvo svojih podanikov v Bolgariji po odhodu Kaulbars-ovem izročila se je vendar drugače pojasnilo. V podučenih krogih se namreč trdi, da je bil car Aleksander zelo nevoljen na Nemško, zato ker je njega popuščala in se od dne

do dne bližala Avstrijski V tej nevolji poprašal je baje car car sam predsednika francoske republike, ali bi ne hotela ta prevzeti varstva Rusov v Bolgariji. Povoljen odgovor na to vprašanje pa je prišel iz unajnega ministerstva francoskega do unajnega ministerstva Ruskega. Tu pa so bili grozno iznenadeni in prestrašeni o tem koraku, ker bi se gotovo moral smatrati za hud udarec po Nemski, z gotovimi nevarnimi posledicami. Minister Giers je po daljnih težavnih korakih moral posredovati in je stvar poravnal tako da v Bolgariji Rusi pod Nemškom, v Rumeliji pa pod francoskem varstvom. — O caru Aleksandru samem in o njegovem zdravju pišejo Ruski sovražni časniki prav mnogo laži, — kot taka preklicala se je tudi govornica, da bi bil car usmrtil — v strahu pred atentatom, svojega lastnega adjutanta, katero govornico so tudi Novice posnele iz lista, ki sicer rad prinaša „mičnih“ novosti, ki pa nikakor niso proti ruski, kakor so vsi madjarski, polski in velik del nemških. — Zadnji pretek Bolgarskega vprašanja kaže in upamo, da bo prihodnja rešitev njegova potrdila, da „razburjenost“ carova ni tolika, da bi dalje delal politiko lastne škode. — Gotovo jo osobna miroljubnost carova izdatno pripomogla k sedajnemu položaju, ki je memo onega pred tremi tedni po vsem miren in prizadevanje Nemške in Avstrijske bo gotovo imelo dovoljen vspeh, da bo jaželjna Ruska politika po pregnanji kneza Aleksandra pretopiti tudi pri kočljivem Bolgarskem vprašanji v tir miroljubja.

Telegram „Novicam“.

Budapešt 1. dec.

Pri včerajšnji, zadnji seji avstrijske delegacije po predlogu poročevalca Matuš-a sprejeti v tretjem branji vsi pred sprejeti predlogi, izrečeno bilo popolno soglasje s sklepi ogerske delegacije. — Potem minister grof Kalnoky izrekel: V posebno čast mi je po najvišjem nalogu Nj. Veličastva cesarja delegaciji izreči najvišje priznanje in posebno zahvalo za požrtvovalnost in udanost, katero vas je v tem zasedanji v novičvodila. — Dalje izrekel je Kalnoky enako zahvalo v imenu skupne vlade, — konečno priznal predsednik Smolka, da je delegacijo vodil pri delovanji ozir na blagor domovine. Falkenhayn se zahvalil se Smolku.

Pri drugem cesarjevem obedu cesar s posebno dolgem nagovorom in gorkem priznanjem odlikoval Riegerja.

Žitna cena

v Ljubljani 27. novembra 1886.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 82 kr. — banaške 7 gold. 58 kr. — turšice 4 gold. 87 kr. — soršice 6 gold. 60 kr. — rži 4 gold. 71 kr. — ječmena 4 gold. 6 kr. — prosa 4 gold. 38 kr. — ajde 3 gold. 90 kr. — ovsa 2 gold. 92 kr. — Krompir 2 gold. 68 kr. 100 kilogramov.

V Kranji 29. novembra.

Hektoliter: Pšenica 6 gld. 82 kr. — Rrž 5 gold. 20 kr. — Oves 2 gold. 60 kr. — Turšica 5 gold. 82 kr. — Ječmen 5 gld. 20 kr. — Ajda 5 gld. 87 kr. — Slama 100 kilogr. 1 gld. 80 kr. — Seno 2 gld. 10 kr. — Špeh 1 kilogr. 52 kr.